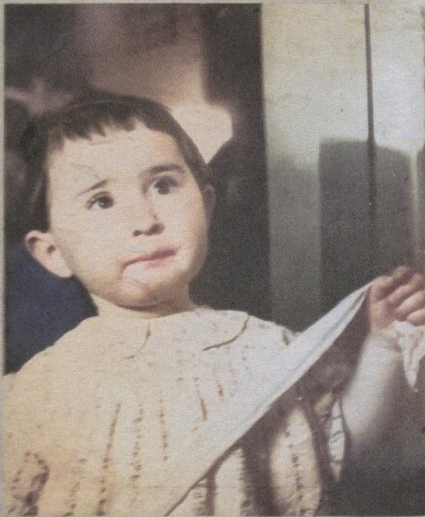

HÅLOG
ALAND
TEATER

"Så stor er jeg." Sara, bestemor, om
"Påthemer i juli 1941. & Påthemer i
Telegrafbrevet"

"Jeg vil ikke ha
nær slup i håret
mamma!"

Lios torsdag 20/2-1942

JORUN THØRRING

Den glemte forbrytelsen

En lydvandring i sporene til
Tromsøs jødiske befolkning

Kjære publikum!

Den som glemmer historien må leve den om igjen, står det på en brakkevegg i Auschwitz. Nå er det ikke mange igjen som husker historien til Tromsøs jøder under andre verdenskrig, og deres lidelser er i ferd med å gå i glemmeboka. I denne lydvandringen vekker vi dem til live igjen; kvinner, menn og barn som levde sine liv i Tromsø og som på brutalt vis ble internert, deportert og myrdet av nazistene. Du får vandre i deres spor i byen, se hvor de bodde og hadde sine forretninger, se Tromsø med deres øyne og kjenne på frykten og fortvilelsen i møte med nazisme og jødehat.

Lydvandringen spilles av via app på telefonen din og ved hjelp av GPS-styrte stasjoner i Tromsø sentrum.

God tur!

Varighet 2 timer
Distanse 1,8 km

Publikumstjenesten

Den glemte forbrytelsen : Jorun Th

23g051525

HETE TIPS

Ta med deg en varmende kaffe på veien fra Kaffebønna! Vis frem kvitteringen du har fått på e-post (fra noreply@experio.no) og dette kartet, så får du en kaffe til 10 kr. Du kan velge hvilken av Kaffebønnas kafeer du vil hente kaffen på.

I løpet av vandringen er det mulighet for å sitte og lytte. Ta gjerne med deg sitteunderlag.

Husk å kle deg etter været!

Den glemte forbrytelsen

Opprettelse av fangeleir, fengsel der det foregikk tortur. Deportasjon av voksne og barn. Hvordan var det mulig i en idyllisk småby der alle kjente hverandre?

Tromsø var i 1940 en by med ca 10.000 innbyggere, de fleste bodde på Tromsøya.

Her bodde også åtte jødiske familier. De fleste hadde kommet til byen på begynnelsen av 1900-tallet, etter å ha rømt fra pogromer i Russland og Øst-Europa.

Familiene var godt integrerte i byen. De deltok aktivt i sosialt liv, idrett og foreningsvirksomhet, på linje med Tromsøværingene flest.

I det daglige drev de med handel, og i sentrum lå det ikke mindre enn fem butikker drevet av jøder.

9. april 1940 invaderte nazistene Norge. De medbrakte en totalitær ideologi basert på et eneveldig førerprinsipp, rasisme og terror. Et eget anti-jødisk lovverk på linje med det man allerede hadde innført i Tyskland og andre okkuperte land ble etablert. Målet var å registrere, isolere og til slutt eliminere samtlige jøder i landet.

Da krigen var over levde bare noen få barn av jødisk herkomst i Tromsø. De unngikk deportering fordi de hadde ikke-jødisk mor.

Men jødene forsvant ikke bare under krigen. Etter krigen forsvant de også ut av historiefortellingen. Historiske verk som omhandlet krigen nevnte kun jødeforfølgelsene i korte avsnitt, bare i et par setninger, eller ikke i det hele tatt.

Også i Tromsø rådet den samme tausheten etter krigen. Verken i skole eller hverdagsliv var jødernes skjebne under krigen et tema. De bare forsvant. Andre flyttet inn i boligene deres, overtok butikkene deres. Livet gikk videre.

Fra å være «en av oss», hadde jøder nå blitt en gruppe som hadde vært utsatt for forfølgelser av noen andre, et sted langt borte.

Men det skjedde også her. Uten nitidig og helhjertet innsats fra politiske medløpere, politi, og vanlige mennesker, kunne utslettelsen ikke vært gjennomført. Det samme kan sies om den manglende reaksjonen fra eksilregjering og myndigheter på tydelige varsler om hva som foregikk.

Denne lydvandringen er et tilbakeblikk på tiden like før og under nazistenes innmarsj. En vandring rundt i de gatene der jødene levde og arbeidet, og en dramatisering av sanne hendelser som utspant seg i denne dramatiske perioden i byens historie.

Det er aldri for sent å begynne å snakke om det.

— Jorun Thørring

Slik gjør du

Du lytter til *Den glemte forbrytelsen* via appen Voice Of Norway på din egen mobil. Billett kjøpes i Voice Of Norway sin nettbutikk.

FORBEREDELSE HJEMME

1. Last ned appen Voice Of Norway i App Store eller Play Butikk på telefonen din.

2. Kjøp billett. Scan denne QR-koden med ditt mobil-kamera:

Da dukker det opp en lenke som tar deg til billettkjøpsiden (store.voiceofnorway.no/products/den-glemte-forbrytelsen).

- Trykk på *Den glemte forbrytelsen*.
- Trykk på «Add to cart».
- Trykk på handlekurven øverst til høyre
- Trykk på «Go to checkout».
- Contact information: Fyll inn og trykk «Continue to delivery».
- Delivery: Velg «Shipping by e-mail».
- Payment: Velg ønsket betalingsmåte («PayPal» eller «Credit card») og fyll inn betalingsinfo.
- Trykk på «Checkout». Kvitteringen vises på skjermen.

3. Last ned vandringen. Ruten er nå tilgjengelig via link i din e-post. Trykk på lenken, og du kommer til *Den glemte forbrytelsen* i appen. Da blir du spurt om du vil «Add to library», trykk «Yes». Trykk på «Download». Du bør være tilkoblet wifi da filen er stor. Nå ligger vandringen i Library under «Downloads».

FORBEREDELSE FØR DU BEGYNNER VANDRINGEN

1. Husk å ta med deg hodetelefoner og fulladet mobil.

2. Aktiver stedstjenester på telefonen din og tillat varslinger. Dette er viktig, ettersom det påvirker hvordan appen fungerer. På halogalandteater.no/denglemteforbrytelsen kan du lese hvordan du aktiverer stedstjenester.

3. Start forestillingen. Når du er klar til å starte vandringen på Strandtorget, åpner du appen Voice Of Norway og finner fram forestillingen *Den glemte forbrytelsen* i Library under «Downloads». Åpne den og trykk «Start». Du skal da høre musikk i hodetelefonene. Juster volumet til et passende nivå og legg telefonen i lommen.

En fortellerstemme vil lede deg fra punkt til punkt på ruten. Bruk kartet hvis du er usikker på hvor du skal gå. Scenene i lydvandringen aktiveres av GPS-lokasjonen på telefonen din. Hvis lyden ikke starter, kan du bruke kartet i appen for å se hvor du er forhold til posisjonen. Når du beveger deg inn i sonen skal lyden starte.

Hvis du blir oppringt under vandringen, settes den på pause. Den vil fortsette automatisk når samtalen avsluttes.

RUTEN

1. Strandtorget
2. Ved Caplangården
3. Bakgården til Caplangården
4. Ved City to Summit
5. Ved suvenirbutikken
6. På trappa ved domkirka
7. Bak domkirka
8. Kirkegata 10 (tidligere Postludium)
9. Benk i kirkeparken
10. Rund benk foran suvenirbutikken
11. Ved statuen av Adolf Thomsen nord for domkirka
12. Stortorget
13. Ved Perspektivet Museum
14. Foran Bravo Frisør
15. Ved minnesmerket på Roald Amundsens plass

Av Jorun Thørring

Regissør Rita Abrahamsen

Dramaturg Jonas Delerud

Inspisient Camilla Frantsen / Johanna Coraline Jensen

Musikk Morten Michelsen

Lydtekniker Truls Olsen

Teknisk koordinator Alexander Rydland Hansen

SKUESPILLERE

Karen Gamst Nergård, Fridtjof Johan Stock Lofsnes, Milla Olsen Sempler, Dagny Hansine Strøm, Aile Viola Løkken-Heggerde, Trude Øines, Alexander Rindestu, Ketil Høegh, Kim Jøran Olsen, Frederic Molund, Kristian Fredrik Figenschow, Espen Mauno, Christina Sleipnes, Kristoffer Anker Gustavsen, Andrea Vik, Iver Innset, Kine Helene Eliassen Kvalvik, Julia Bache-Wiig, Hanne Mathisen Haga, Emil Rodrigo Jørgensen, Egill Heiðar Anton Pálsson, Jonas Delerud

Plakatfoto Ruth Sakolskys barnealbum, Jødisk museum i Oslo

Bearbeidet av Knut Åserud

TAKK TIL

Leoni Abrahamsen Kohn og Ralph Buchmann

Prosjektet er et samarbeid med Kjernehuset v/Rita Abrahamsen.

TEKNISK SUPPORT

support@experio.no

kundeservice@ht.tr.no